

Brusel 10. listopadu 2023
(OR. en)

15313/23

COMPET 1097	UD 253
AG 140	FIN 1155
BETREG 32	STAT 19
ECOFIN 1165	SOC 759
FISC 254	ENER 615
UEM 353	ENV 1284
EF 352	DIGIT 256
COH 84	CLIMA 552

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	25. října 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 667 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ Posílení evropského správního prostoru (ComPact)

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 667 final.

Příloha: COM(2023) 667 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 25.10.2023
COM(2023) 667 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Posílení evropského správního prostoru (ComPAct)

V rychle se rozvíjejícím světě, který čelí komplexním ekonomickým, sociálním, technologickým a environmentálním změnám, jakož i četným transformacím, má vysoce kvalitní veřejná správa zásadní význam¹ pro řádnou správu a pro efektivní činnost EU a členských států. Veřejný sektor musí být zaměřen na konkrétní opatření, řešit nově vznikající výzvy a zároveň posilovat důvěru veřejnosti. Kromě řešení závažných vnějších otřesů, jako je pandemie COVID-19 a ruská agrese vůči Ukrajině, je pro EU nanejvýš důležité pokračovat v řešení klimatických a environmentálních výzev, budovat odolné a udržitelné ekonomiky a spravedlivé společnosti, podporovat dlouhodobou konkurenceschopnost hospodářství EU², formovat digitální transformaci služeb a pracovního prostředí, podporovat demokracii a hrát silnou roli ve světě.

Plnění této politické agendy závisí na vysoce kvalitní, schopné, inovativní a odolné veřejné správě v členských státech na všech úrovních. Orgány veřejné správy převádějí politiky a právní předpisy EU do dobře navržených místně orientovaných vnitrostátních opatření, která jsou podložena důkazy, připravena na digitalizaci a obtoží v budoucnosti. Navrhují a provádějí politiky, které mají zásadní význam pro plnění cílů klimatické neutrality a Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Mají klíčovou úlohu při přípravě EU na digitální věk, neboť zajišťují plynulé, bezpečné a interoperabilní digitální veřejné služby pro plně funkční jednotný trh, zajišťují osvojování digitálních dovedností v celé společnosti, podporují zavádění vznikajících technologií a posilují odpovědnost a veřejný dohled nad jejich využíváním. Veřejná správa, soukromý sektor, sociální partneři a vzdělávací instituce utvářejí konkurenceschopnost pracovní síly a podniků tím, že podporují dovednosti pro budoucnost³.

Orgány veřejné správy na ústřední, regionální a místní úrovni jsou odpovědné za zajištění řádného a udržitelného řízení rozpočtů EU a členských států. Vybírají veřejné prostředky a příjmy a přímo plní přibližně třetinu rozpočtu EU, včetně Fondu soudržnosti, nástroje NextGenerationEU a jeho ústřední součásti, Nástroje pro oživení a odolnost. Orgány veřejné správy mají zásadní význam při navrhování a provádění reforem a investic v rámci národních plánů pro oživení a odolnost, jakož i strategií regionálního rozvoje, které jsou základem účinného využívání Fondu soudržnosti. Orgány veřejné správy řídí veřejný sektor, který vytváří 51,5 % HDP EU⁴, zaměstnává přibližně 21 % pracovní síly EU⁵, tvoří 19,8 % celkové hrubé přidané hodnoty EU⁶ a prostřednictvím zakázek na veřejné práce a dodávky každoročně vytváří trh v hodnotě přibližně 670 miliard EUR⁷.

Orgány veřejné správy hrají klíčovou roli při podpoře růstu v regionech⁸. Kvalita veřejných institucí na regionální a místní úrovni je předpokladem místně orientovaných politik, regionální

¹ Evropská komise, [Zpráva o strategickém výhledu 2021](#).

² COM (2023) 168 final, [Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030](#)

³ COM(2020) 274 final, [Evropská agenda dovedností pro udržitelnou konkurenceschopnost, sociální spravedlnost a odolnost](#).

⁴ Údaje [Eurostatu](#) (2021).

⁵ To zahrnuje údaje z [šetření pracovních sil v EU](#) pro odvětví veřejné správy, obrany, povinného sociálního zabezpečení, vzdělávání a zdravotnictví (2022).

⁶ Údaje [Eurostatu](#) (2020).

⁷ Tento údaj se týká veřejných zakázek přesahujících určité hodnoty zveřejněné v dodatku k *Úřednímu věstníku Evropské unie* (řada S): <https://simap.ted.europa.eu/web/simap/european-public-procurement>.

⁸ Evropská komise, [8. zpráva o hospodářské, sociální a územní soudržnosti](#).

konkurenceschopnosti a atraktivity pro investice⁹. To je důležité proto, aby se zabránilo rozvojovým pastem, zejména v méně rozvinutých a přechodových regionech.

Orgány veřejné správy mají zásadní význam pro demokratickou správu věcí veřejných a dodržování zásad právního státu. Musí zachovat a zvýšit důvěru veřejnosti a prosazovat demokracii¹⁰ prostřednictvím vysokých standardů integrity, transparentnosti, odpovědnosti a prevence a potírání korupce¹¹. Zajišťují participativní tvorbu politik, kvalitu, inkluzivnost a blízkost služeb¹² a vhodné regulační rámce, a to využíváním nejlepších dostupných vědeckých poznatků a důkazů, včetně etického využívání umělé inteligence a dalších digitálních technologií, a zajištěním udržitelnosti veřejných financí. Dobře fungující orgány veřejné správy slouží potřebám lidí, přičemž zvláštní pozornost věnují těm nejzranitelnějším, a dále slouží potřebám podniků tím, že odstraňují zbývající překážky, snižují administrativní zátěž a upevňují fungování jednotného trhu i uplatňování jeho čtyř základních svobod.

Standardy kvality orgánů veřejné správy členských států jsou rovněž referenčním bodem pro země procesu rozšíření, které uvádějí své právní předpisy a postupy do souladu s právními předpisy a postupy EU a čelí stejným výzvám, jako je souběžná transformace a demografická změna. Kvalitní veřejná správa je již, stejně jako právní stát, zásadním požadavkem pro přistoupení.

Efektivita veřejné správy v celé EU by se měla zlepšit¹³. Orgánům veřejné správy se během krize COVID-19 obecně podařilo zachovat své kritické funkce¹⁴, avšak tato krize prohloubila nedostatky v digitální připravenosti, nesrovnalosti ve strategickém plánování a schopnostech krizového řízení. Mezi členskými státy přetrvávají významné rozdíly, pokud jde o kvalitu služeb a tvorbu politik¹⁵. Komise prostřednictvím evropského semestru, a zejména v příloze věnované veřejné správě ve zprávách pro jednotlivé země, stále více zaměřuje svou pozornost na kvalitu veřejné správy.

Lepší provádění politiky EU a lepší administrativní výkonnost by mohly daňovým poplatníkům a podnikům v EU ušetřit ročně miliardy eur. Členské státy by mohly zlepšením své administrativní výkonnosti ušetřit 64,2 miliardy EUR ročně. Podniky by mohly na úrovni EU každoročně ušetřit 2,2 miliardy EUR, pokud by se správní postupy a náklady na založení podniku sladily s postupy a náklady v členských státech s nejlepší výkonností¹⁶. V nedávném průzkumu

⁹ COM(2023) 32 final, [Využívání talentů v evropských regionech](#).

¹⁰ [Evropský akční plán pro demokracii](#).

¹¹ [Protikorupční balíček](#).

¹² Například prostřednictvím jednotných kontaktních míst pro povolování projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie a nulových čistých emisí. COM(2023) 62 final, [Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi](#).

¹³ Světová banka, index efektivity veřejné správy.

¹⁴ OECD (2023), [More resilient public administrations after COVID-19](#). Report from Technical Support Instrument project on 'Strengthening the resilience of public administrations after the COVID-19 crisis with CAF 2020'. (Odolnější orgány veřejné správy po pandemii COVID-19. Zpráva o projektu Nástroje pro technickou podporu nazvaném „Posílení odolnosti orgánů veřejné správy po krizi COVID-19 pomocí společného hodnotícího rámce v roce 2020“).

¹⁵ EU Single Market Scoreboard, EU Digital Economy and Society Index, OECD Regulatory Policy Outlook (Srovnávací přehled jednotného trhu EU, index digitální ekonomiky a společnosti EU, výhled regulační politiky OECD).

¹⁶ Evropská komise, Zpráva o nákladech spojených s nedostatečnou výkonností veřejné správy. Přípravuje se.

Eurobarometr¹⁷ vyjádřili Evropané očekávání, že orgány veřejné správy budou méně byrokratické (48 %), budou rychleji poskytovat služby (47 %), budou transparentnější a bude blíže lidem. Rovněž považují Komisi za orgán, který zajišťuje lepší reakci na krizi a zásadním způsobem usnadňuje spolupráci a výměnu poznatků, aby se zvýšila účinnost a efektivita orgánů veřejné správy.

Orgány veřejné správy musí nejen reagovat na změny, ale také **změny předvídat**¹⁸. Za tímto účelem musí posílit svou schopnost plánovat na všech úrovních veřejné správy, přizpůsobit své pracovní metody rychlé technologické změně a neustále revidovat a inovovat tvorbu politik¹⁹ a zajišťování služeb zaměřených na občany. Současně by orgány veřejné správy měly kromě probíhajícího strategického plánování v rámci víceletého rozpočtu nebo programování strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU podporovat činnosti zaměřené na budoucnost, jako je strategický výhled ve spolupráci s akademickou obcí, výzkumnými pracovníky a specializovanými analytickými středisky.

Orgány veřejné správy se potýkají s rostoucími obtížemi při zajišťování profesionální a stabilní pracovní síly²⁰. Pouze každý sedmý Evropan považuje orgány veřejné správy za atraktivního zaměstnavatele²¹. Ještě větším překážkám při získávání talentů čelí regionální a místní orgány veřejné správy v méně rozvinutých a obydlených oblastech. Z demografických údajů vyplývá, že stárnutí populace v některých členských státech způsobí v příštích deseti letech velké vlny odchodů do důchodu ve veřejných službách. Vzhledem ke specifickým požadavkům a dlouhým lhůtám pro nábor zaměstnanců jsou orgány veřejné správy vystaveny vážným rizikům týkajícím se zajištění kontinuity, stability, adaptability a dobrého výkonu. Vzdělávání dospělých je v některých členských státech na nízké úrovni, což omezuje nabídku dovedností, z níž mohou správní orgány čerpat²². Kromě toho externí zajišťování odborných znalostí často vede ke snižování schopnosti orgánů veřejné správy učit se a získávat zkušenosti pro zvládání složitějších úkolů.

Komise si je výše uvedených výzev vědoma a zavedla řadu nástrojů na podporu správní transformace členských států²³. Nástroj pro oživení a odolnost podporuje řadu reforem a investic, které mají zlepšit kvalitu a dostupnost veřejných služeb na všech úrovních²⁴. Nástroj pro technickou podporu²⁵ poskytuje odborné znalosti pro navrhování a provádění široké škály reforem. Kromě toho Komise pomáhá členským státům prostřednictvím analýz týkajících se jednotlivých zemí a tematických analýz, budováním kapacit, poradenstvím a usnadňováním vzájemné

¹⁷ Zvláštní průzkum Eurobarometr 523, [Porozumění názorům Evropanů na potřeby reforem](#) (duben 2023).

¹⁸ [Středisko pro sledování inovací ve veřejném sektoru \(OPSI\)](#), jež působí v rámci OECD a je sponzorováno v rámci programu Horizont Evropa, poskytuje pokyny a individuální poradenství, jak mohou vlády podporovat inovace, včetně předjímacích inovačních přístupů.

¹⁹ Evropská komise, SWD(2022) 346, [Podpora a propojení tvorby politik v členských státech s vědeckým výzkumem](#).

²⁰ OECD (2023), [Strengthening the attractiveness of the public service in France: Towards a territorial approach](#) (Zvýšení atraktivity veřejné služby ve Francii: na cestě k územnímu přístupu).

²¹ Viz poznámka pod čarou č. 17 (Eurobarometr).

²² Hlavní téma Evropského prostoru vzdělávání. [Usnesení Rady 2021/C 66/01 o strategickém rámci evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na vytvoření Evropského prostoru vzdělávání a další vývoj po jeho dosažení \(2021–2030\)](#).

²³ Evropský parlament (2016), [Reforma veřejného sektoru: jak se rozpočet EU využívá na její podporu](#).

²⁴ [Srovnávací přehled oživení a odolnosti](#).

²⁵ [Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2021/240 ze dne 10. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro technickou podporu](#).

výměny²⁶. Nástroj Komise pro technickou pomoc a výměnu informací²⁷ rozšířil svou podporu orgánům veřejné správy členských států při uplatňování a prosazování právních předpisů EU, jakož i při sdílení osvědčených postupů EU.

Komise **soustavně spolupracuje s příslušnými správními orgány**, zejména prostřednictvím dvou vzájemně se doplňujících sítí, expertní skupiny pro veřejnou správu²⁸ a Evropské sítě veřejné správy (EUPAN)²⁹, jejichž cílem je **sdílení znalostí a postupů**. Tato spolupráce byla posílena pravidelnými zasedáními odborné skupiny a častějšími neformálními ministerskými zasedáními, což vedlo k závěrům o společných výzvách, jimž čelí orgány veřejné správy, zejména závěry z lisabonského neformálního zasedání ministrů³⁰ a štrasburského prohlášení³¹. Výměny se týkají několika klíčových oblastí, jako je zvýšení celkové atraktivity veřejné správy a vylepšení jejich image jako moderního zaměstnavatele, jakož i digitální a zelená transformace, rozvoj kapacity ve veřejné správě na všech úrovních nebo podpora synergií mezi projekty prováděnými v rámci Nástroje pro technickou podporu, Nástroje pro oživení a odolnost a dalšími programy financovanými z prostředků EU nebo členských států.

Podpora reforem a investic do orgánů veřejné správy prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost

Modernizace orgánů veřejné správy zaujímá významné místo v některých plánech pro oživení a odolnost s odhadovaným rozpočtem ve výši 1,8 miliardy EUR. Stěžejní reformy a investice se týkají mimo jiné digitalizace veřejné správy, kybernetické bezpečnosti (Bulharsko, Česko, Španělsko, Francie, Řecko, Itálie, Litva, Polsko, Rumunsko, Slovinsko, Slovensko), justičních systémů a kvality legislativního procesu (Bulharsko, Řecko, Španělsko, Kypr, Česko, Chorvatsko, Lotyšsko, Itálie, Malta, Slovensko, Rumunsko, Slovinsko), boje proti korupci a ochrany oznamovatelů (Estonsko, Řecko, Kypr, Chorvatsko, Španělsko, Finsko, Lucembursko, Lotyšsko, Rumunsko, Slovensko).

Zkušenosti z programů EU, včetně Nástroje pro technickou podporu, jakož i výše uvedené závěry z neformálního zasedání ministrů v rámci sítě EUPAN naznačují zájem členských států o širší a hlubší spolupráci mezi sebou navzájem a s Komisí. Komise proto v tomto sdělení předkládá soubor opatření (dále jen „iniciativa ComPact“), jež mají na základě společného souboru zásad veřejné správy lépe pomoci správním orgánům členských států při přípravě na současné potřeby reforem a předvídání budoucích trendů.

Posílení evropského správního prostoru

Navzdory široké škále institucionálních uspořádání a právních tradic sdílejí orgány veřejné správy členských států soubor hodnot, úkolů a pojetí řádné správy³², které vytvářejí **evropský správní**

²⁶ Evropská komise, SWD(2021) 101, [Podpora orgánů veřejné správy v členských státech EU při provádění reforem a přípravě na budoucnost](#).

²⁷ [TAIEX](#).

²⁸ Evropská komise, C(2021) 9535 final, [Zřízení skupiny odborníků pro veřejnou správu a řízení](#).

²⁹ [EUPAN – Evropská síť veřejné správy](#).

³⁰ [Neformální zasedání ministrů veřejné správy EU \(2021\)](#).

³¹ [Štrasburské prohlášení o společných hodnotách a výzvách evropských orgánů veřejné správy \(2022\)](#).

³² Studie Švédské agentury pro veřejnou správu provedená v rámci sítě EUPAN (2023), [Good administration in European countries](#) (Řádná správa v evropských zemích).

prostor³³.

Kvalita veřejné správy se opírá o **společný soubor zastřešujících zásad³⁴:**

- strategická vize a řízení, které zajišťují kapacitu, odolnost a trvalou důvěru veřejnosti,
- soudržná, předvídatelná, participativní a inkluzivní tvorba politik, založená na důkazech a připravená na digitalizaci,
- nestranná, profesionální, výsledky podložená, kolaborativní a účinná veřejná služba, vykonávaná v dobrých pracovních podmínkách,
- vysoce kvalitní, inovativní a přístupné veřejné služby zaměřené na člověka,
- subsidiarita, koordinace, odpovědnost, otevřenost veřejné správy, integrita a dohled nad správními procesy,
- zdravé a udržitelné veřejné finance podpořené integrovanými a komplexními systémy veřejného účetnictví na akruální bázi.

Komise hodlá prosazováním těchto zásad a zvýšením své podpory modernizace správy v členských státech prostřednictvím iniciativy ComPact posílit evropský správní prostor. Iniciativa ComPact respektuje pravomoci a specifika členských států a nedotýká se jich. Opatření budou financována v rámci stávajících mechanismů financování EU a prostřednictvím stávajících sítí spolupráce. Iniciativa ComPact co nejlépe využije zkušenosti již získané prostřednictvím programů EU, včetně Nástroje pro technickou podporu, jakož i stávající výměny v souvislosti s expertní skupinou Komise pro veřejnou správu a řízení a sítí EUPAN a nabídne nové a větší možnosti pro správní orgány na všech úrovních v členských státech spolupracovat a učit se od sebe navzájem. Iniciativa ComPact rovněž rozvíjí zkušenosti Komise prostřednictvím zavádění jejích strategií v oblasti lidských zdrojů, digitálních technologií a ekologizace³⁵.

Iniciativa ComPact je reakcí na výzvy členských států³⁶, Evropského parlamentu³⁷ a Výboru regionů³⁸, aby Komise podpořila spolupráci a politický dialog a také pomohla zlepšit kapacitu a kvalitu orgánů veřejné správy na ústřední, regionální a místní úrovni v Evropě.

Iniciativa ComPact rovněž pomůže zemím procesu rozšíření EU na jejich cestě k vybudování lepších orgánů veřejné správy tím, že jim poskytne příležitosti k většímu zapojení do vzájemné výměny a učení. Toho lze dosáhnout také usnadněním přístupu zemí procesu rozšíření k Nástroji pro technickou podporu.

Urychlená integrace: účast zemí procesu rozšíření jako pozorovatelů v projektech Nástroje pro technickou podporu

³³ Termín používaný k popisu rostoucího sbližování správních postupů mezi členskými státy na základě sdílených hodnot a zásad směřem ke společným normám a operačním přístupům.

³⁴ Na základě zásad veřejné správy, [SIGMA](#) (ve spolupráci EU a OECD). Připravovaná revize v roce 2023.

³⁵ Evropská komise, C(2022) 2229 final, [Nová strategie Komise v oblasti lidských zdrojů](#); C(2022) 4388 final, [Digitální strategie Evropské komise](#); C(2022) 2230 final, [Ekologizace Komise](#).

³⁶ Viz poznámka pod čarou č. 31 (Štrasburské prohlášení).

³⁷ Evropský parlament (2019), [Usnesení o posouzení využívání rozpočtu EU pro reformu veřejného sektoru](#).

³⁸ Výbor regionů (2019), [Zlepšení správní kapacity místních a regionálních orgánů za účelem posílení investic a strukturálních reforem v letech 2021–2027](#).

Rozvoj profesionální a dobře fungující veřejné správy je jednou ze základních zásad pro přistoupení k EU. V rámci iniciativy týkající se „urychlené integrace“ se nyní mohou kandidátské země podílet na projektech některých členských států a společně řešit společné problémy. Albánie se například účastní jako pozorovatel projektu s Portugalskem, Španělskem a Nizozemskem zaměřeného na řízení lepší *občanské účasti a vznikajících technologií*. Bosna a Hercegovina a Moldavsko jsou pozorovateli projektu s Estonskem o *strategické a udržitelné politice zadávání veřejných zakázek*.

Iniciativa ComPact sestává ze tří pilířů:

- **1. pilíř Agenda dovedností ve veřejné správě**

Podporovat správní spolupráci mezi orgány veřejné správy na všech úrovních s cílem pomoci rozvíjet jejich pracovní sílu v zájmu zvládání současných a budoucích výzev.

- **2. pilíř Kapacita pro evropskou digitální dekádu**

Posílit kapacitu orgánů veřejné správy pro jejich digitální transformaci.

- **3. pilíř Schopnost vést zelenou transformaci**

Posílit kapacitu orgánů veřejné správy, aby mohly vést zelenou transformaci a budovat odolnost.

1. pilíř Agenda dovedností ve veřejné správě

Trhy práce procházejí strukturálními přeměnami, zejména v důsledku demografické změny³⁹ a souběžné transformace. V této souvislosti čelí orgány veřejné správy silné konkurenci v oblasti talentů, zejména v oblastech vyžadujících nové dovednosti, znalosti a kompetence. Digitální transformace rovněž vyžaduje výrazné zvýšení účasti úředníků na aktivitách vzdělávání dospělých⁴⁰, jakož i přehodnocení pracovních procesů s cílem využít potenciál automatizace, dat a interoperability. Měla by vést ke zvážení nových způsobů spolupráce se soukromým sektorem, zejména se začínajícími podniky a malými a středními podniky⁴¹. K vedení zelené transformace je zapotřebí multidisciplinární přístup k tvorbě politik, dobrá koordinace a kapacity v oblasti plánování na všech úrovních veřejné správy a výborné komunikační dovednosti. Tyto měnící se potřeby a požadavky na pracovní sílu, stejně jako vývoj pracoviště vyžadují cílená opatření k vytvoření atraktivního pracovního prostředí. Dialog se sociálními partnery na ústřední i regionální úrovni přispívá k vytváření příznivého prostředí pro řešení těchto různých výzev.

Agenda dovedností ve veřejné správě podpoří členské státy v jejich úsilí o vybudování odolných, atraktivních, transparentních a vysoce výkonných orgánů veřejné správy tím, že jim poskytne širokou škálu nástrojů k prohlubování dovedností a změně kvalifikace jejich pracovních sil. Doplní opatření prováděná v rámci plánů pro oživení a odolnost, kde digitalizaci veřejných služeb často doprovází prohlubování digitálních dovedností, včetně zlepšování dovedností v oblasti analýzy dat, umělé inteligence a kybernetické bezpečnosti. Některé plány pro

³⁹ Evropská komise, COM(2023) 577 final, [Demografické změny v Evropě: soubor nástrojů k akci](#).

⁴⁰ Eurostat, [Šetření pracovních sil, 2021](#).

⁴¹ Viz např. [evropská platforma GovTech](#).

oživení a odolnost obsahují reformy zaměřené na zřízení středisek kompetencí pro úředníky a zlepšení řízení lidských zdrojů v orgánech veřejné správy.

Opatření v rámci tohoto pilíře budou navazovat na Evropskou agendu dovedností a akce v rámci Evropského roku dovedností a budou s nimi v souladu. Mohou přispět k dosažení hlavního cíle EU pro rok 2030, aby se alespoň 60 % všech dospělých každoročně účastnilo vzdělávání, a k dosažení vnitrostátních cílů⁴². Opatření v rámci tohoto pilíře budou prováděna především prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu. Komise rovněž umocní spolupráci s ostatními správními orgány v rámci expertní skupiny pro veřejnou správu a správu věcí veřejných a sítě EUPAN, sítě ředitelů ústavů a škol veřejné správy (DISPA) a Evropské správní školy. Přidružení budou další příslušné unijní a mezinárodní sítě a orgány.

1. Spolupráce a výměna mezi orgány veřejné správy (PACE)

Členské státy vyzvaly ke „zvýšené mobilitě pracovníků veřejné správy v Evropě“⁴³ a podpořily spolupráci mezi správními orgány a vytváření komunit pro sdílení praktických postupů. Výměnu zkušeností a vzájemné učení v jednotlivých odvětvích již podporuje několik nástrojů EU⁴⁴.

V zájmu další podpory výměny zkušeností mezi orgány veřejné správy členských států a sdílení znalostí a osvědčených postupů je Komise připravena rozšířit a posílit svou podporu iniciativy PACE. Tento program vychází z pozitivních zkušeností, tj. z pilotního výměnného programu pro střední manažery, který v roce 2021 zavedly členské státy a Komise jako výsledek neformálního ministerského zasedání EUPAN během portugalského předsednictví⁴⁵. Tyto výměny budou na základě poptávky podporovat specifické organizační potřeby orgánů veřejné správy, jako je provádění reform, rozvoj politických iniciativ nebo zavádění nových přístupů k řízení. Přispějí k vytvoření evropské komunity úředníků.

Výměny mezi orgány veřejné správy členských států

V rámci stěžejní iniciativy PACE Nástroje pro technickou podporu z roku 2023⁴⁶ se více než 300 úředníků účastní více než 70 plánovaných výměn, které zprostředkovává nástroj TAIEX. 18 členských států se účastní výměny zkušeností v oblasti nových způsobů práce, provádění ekologických politik, posilování digitalizace ve veřejné správě, strategií a modelů pro získávání talentů a kariérní rozvoj, modernizace funkcí lidských zdrojů, podpory vedení, organizačních zkušeností, etiky a boje proti korupci. Komise úzce

⁴² [Komise vítá cíle členských států týkající se sociálnějiší Evropy do roku 2030.](#)

⁴³ Viz poznámka pod čarou č. 31 (Štrasburské prohlášení).

⁴⁴ Například v oblasti daní a cel ([Společný program vzdělávacích akcí](#)), veřejné zaměstnanosti ([evropská síť veřejných služeb zaměstnanosti](#)), řízení Evropského fondu pro regionální rozvoj, Fondu soudržnosti a Fondu pro spravedlivou transformaci ([REGIO Peer2Peer+](#)), provádění právních předpisů týkajících se jednotného trhu ([systém pro výměnu informací o vnitřním trhu](#)), provádění strategie pro data a umělou inteligenci ([pracovní skupina evropských center pro digitální inovace pro umělou inteligenci v orgánech veřejné správy](#)), výzkumu a inovací ([vzájemné učení týkající se výzev politiky v oblasti výzkumu a inovací](#)), úředních publikací ([Evropské fórum úředních věstníků](#)).

⁴⁵ Viz poznámka č. 30 (neformální zasedání ministrů veřejné správy).

⁴⁶ [Stěžejní iniciativa PACE v roce 2023.](#)

podporuje sdílení znalostí, přispívá k němu a může se účastnit jako vzájemná správa⁴⁷. Výměny navazují na předchozí dvoustranné projekty a umožňují členským státům rozšířit spolupráci a vzájemné učení.

Komise:

- rozšíří iniciativu **PACE o roční výměnný program** v rámci Nástroje pro technickou podporu, aby se usnadnila mobilita evropských úředníků mezi členskými státy za podpory a účasti Komise. Iniciativa PACE poskytne společný operační rámec a odpovídající finanční prostředky pro cílené výměny, během nichž budou úředníci po stanovenou dobu působit v jiné správě. [od 1. čtvrtletí 2024].

Členské státy se vyzývají, aby se aktivně zapojily do iniciativy PACE a dalších nástrojů EU pro vzájemnou výměnu tím, že stanoví priority a budou koordinovat potřeby, pořádat výměny a poskytovat zpětnou vazbu ohledně možností zlepšení. Mohou rozšířit účast na výměnách tím, že budou podporovat odbornou přípravu svých úředníků v oblasti cizích jazyků.

2. Spolupráce v oblasti odborné přípravy a budování kapacit

Vzhledem k odhadovanému počtu 9 milionů zaměstnanců v ústředních, regionálních a místních správních orgánech v členských státech a přibližně 41 milionům zaměstnanců ve veřejném sektoru v celé EU je změna kvalifikace a prohlubování dovedností ve veřejné správě rozsáhlým úkolem⁴⁸. Při rozvoji kompetencí a schopností úředníků v zájmu zlepšeného řízení veřejných politik hrají ve většině členských států klíčovou roli národní instituty, školy veřejné správy nebo specializované vzdělávací instituce. Odborná příprava a budování kapacit jsou často ztíženy kombinací vysoké konkurence v oblasti financování, velkého pracovního zatížení a omezené dostupnosti příležitostí k odborné přípravě. Kromě toho je vzhledem k velké rozmanitosti nových témat obtížné pokrýt všechny aspekty na vnitrostátní úrovni. Posílená spolupráce mezi vnitrostátními orgány a Komisí může řešit některé z těchto výzev, jakož i aktivní výměny osvědčených postupů s mezinárodními partnery.

Program odborné přípravy EU v oblasti cel – společné budování odborných znalostí v celní správě

V rámci programu odborné přípravy v oblasti cel Komise a členské státy na základě dohody o partnerství uznávají střediska odborné přípravy pro konkrétní témata týkající se cel. Dotčené členské státy každoročně zajišťují odbornou přípravu pro ostatní členské státy, sledují aktuální informace o tématu a spolupracují se školiteli a školicími odděleními z jiných členských států. Od roku 2014 bylo vyškoleno přibližně 1 000 celních úředníků a uspořádáno přibližně 130 společných vzdělávacích akcí.

Podpora elektronického učení týkajícího se témat veřejné správy umožní přímý přístup všem úředníkům v členských státech a usnadní také individuální učení. Dosah kurzů odborné přípravy a školicích materiálů by se mohl výrazně rozšířit díky překladům do jazyků EU, což by umožnilo širší přístup pro menší správní orgány.

⁴⁷Prostřednictvím rozpočtu na správní výdaje.

⁴⁸Počet zaměstnanců veřejné správy na ústřední, regionální a místní úrovni se odhaduje na základě zpráv členských států. Toto číslo nevychází z harmonizované metodiky týkající se rozsahu veřejné správy. Počet zaměstnanců veřejného sektoru se vypočítává na základě údajů Eurostatu z šetření pracovních sil v EU (2022).

Komise již vytvořila příležitosti k elektronickému učení, například v oblasti interoperability, digitální transformace, podnikání, finančních kompetencí a kompetencí v oblasti udržitelnosti, vzdělávacích sítí⁴⁹ a komunit pro sdílení praktických postupů⁵⁰.

Komise:

- zřídí **síť center excellence** pro poskytování tematické odborné přípravy úředníkům v celé EU. Síť vytvoří společný katalog odborné přípravy a prostřednictvím center excellence v členských státech zprostředkuje pro úředníky nabídku odborné přípravy na konkrétní témata, jako jsou např. cla, právní stát, předcházení korupci a integrita, zelená transformace, inovativní zadávání veřejných zakázek, využívání vědeckých poznatků při tvorbě politik nebo umělá inteligence. Tento model přispěje k poskytování širšího spektra vysoce kvalitní odborné přípravy pro orgány veřejné správy v celé EU a k finanční udržitelnosti odborné přípravy při současném zvýšení efektivity investic. V této souvislosti bude Komise dále podporovat vnitrostátní vzdělávací organizace při rozvoji jejich **schopnosti posuzovat potřeby vzdělávání a posilovat jejich politiky odborné přípravy** úředníků [od 1. čtvrtletí 2024],
- zavede **program EU pro vedení ve veřejné správě zaměřený na vedoucí pracovníky** v orgánech veřejné správy členských států. Celoevropský přístup, který zahrnuje vypracování společných učebních plánů, vzájemné učení a sdílení osvědčených postupů, umožní vedoucím pracovníkům lépe se připravit na složitou povahu vedení veřejné správy, zejména proto, že hrají klíčovou úlohu při zavádění a provádění reforem ve veřejné správě, využívání talentů a prosazování inovací [od 1. čtvrtletí 2024],
- vytvoří **sekcí veřejné správy na platformě Akademie EU**⁵¹ se specializovanými kurzy a programy odborné přípravy, od horizontálních, jako je tvorba politik, metody společné tvorby a projednávání s cílem zapojit do plánování občanů, právní stát, předcházení korupci a integrita, řízení projektů, až po specializovanější, jako je řízení zelené transformace, interoperability nebo kybernetické hrozby. Kurzy elektronického učení by mohly být doplněny stávajícími poradenskými a školicími materiály, které Komise připravila k tématům EU, a zahrnovat odkazy na vnitrostátní a mezinárodní zdroje [od 2. čtvrtletí 2024].

Širší využívání příležitostí k odborné přípravě by mohly doplnit členské státy mající zdroje pro prohlubování dovedností a budování kapacit v rámci politiky soudržnosti.

3. Spolupráce v oblasti správní kapacity na regionální a místní úrovni

Regionální a místní orgány veřejné správy jsou lidem nejbližší a hrají klíčovou roli při poskytování místních služeb. Provádějí 70 % všech právních předpisů EU, 90 % politik v oblasti přizpůsobování se změně klimatu a 65 % cílů udržitelného rozvoje⁵². Řídí veřejnou agendu v oblasti inovací, plánují a realizují investice z fondů EU prostřednictvím místně orientovaných

⁴⁹ Např. [síť znalostí Unie v oblasti civilní ochrany](#).

⁵⁰ Např. [platforma komunity zadavatelů veřejných zakázek](#).

⁵¹ [Akademie EU](#).

⁵² Usnesení Evropského výboru regionů – [Zelená dohoda v partnerství s místními a regionálními orgány \(2020/C 79/01\)](#).

řešení a stojí v čele řešení dopadů změny klimatu, civilní ochrany a sociální soudržnosti. Jsou také nejbližší místním potřebám a zájmům, pokud jde o ochranu životního prostředí, bydlení, mobilitu, kulturu a vzdělávání⁵³.

Regionální a místní orgány veřejné správy sdílejí většinu výzev ústředních orgánů veřejné správy, ale mají také svá specifika. Většina místních správních orgánů je relativně malá, často nemají dostatek zdrojů a chybí jim odborníci⁵⁴. Řada povinností vyžaduje přímý styk s lidmi. Profesní mobilita a přístup k odborné přípravě a znalostem bývají poměrně omezené, kariéra bývá delší a jejich rezerva lidí s potřebnými dovednostmi závisí na celkové úrovni místního rozvoje a hospodářské činnosti. Vzhledem k těmto omezením, jakož i rozdílným socioekonomickým a zeměpisným souvislostem vyžadují regionální a místní správní orgány konkrétní podporu, která je připraví na tvorbu politik přizpůsobených místním zvláštěnostem, jakož i na navrhování strategií se správným územním rozsahem, které budou řešit složité otázky, jako je interakce mezi městem a venkovem, povolování, zadávání zelených veřejných zakázek, inovace a další základní prvky vyváženého místního rozvoje. Omezené kapacity a schopnosti orgánů veřejné správy členských států na regionální a místní úrovni mohou rovněž bránit účinnému využívání dostupných finančních prostředků, včetně těch, které jsou k dispozici prostřednictvím politiky soudržnosti.

Komise:

- bude pokračovat v **rozšiřování přístupu regionálních a místních subjektů k Nástroji pro technickou podporu** na základě poptávky, a to i prostřednictvím iniciativ, jako je stěžejní iniciativa Nástroje pro technickou podporu „Překonání překážek regionálního rozvoje“⁵⁵ [od 4. čtvrtletí 2023],
- bude spolupořádat každoroční **Den místní veřejné správy** v rámci Evropského týdne regionů a měst. Událost bude příležitostí pro regionální a místní správní orgány projednat jejich konkrétní výzvy v oblasti řízení. Na diskusích a vzájemném učení se budou podílet Výbor regionů a zastřešující organizace EU sdružující regionální a místní správní orgány. Na akci budou vymezeny způsoby, jimiž může Komise konkrétně a v praktické rovině podpořit regionální a místní správní orgány v jejich úsilí o modernizaci a budování kapacit. Kromě toho Komise prozkoumá další způsoby, jak usnadnit vytváření konsorcií a partnerství místních orgánů, která by mohla sdružovat kompetence potřebné k řešení rozsáhlých projektů [od 3. čtvrtletí 2024],
- rozšíří svůj výzkum omezení a možností, pokud jde o správní kapacitu regionálních a místních správních orgánů; a provede **cílené studie a průzkumy**, které budou podkladem pro další vydání zprávy o soudržnosti. [od 3. čtvrtletí 2024].

4. Nástroje pro řízení lidských zdrojů ve veřejné správě

⁵³ Výdaje místních samospráv EU v těchto odvětvích v roce 2021 představovaly 71 % (ochrana životního prostředí), 70 % (bydlení a občanská vybavenost), 53 % (rekreace, kultura a náboženství) a 36 % (vzdělávání) celkových výdajů vládních institucí.

⁵⁴ 69 % obcí uvedlo, že trpí nedostatkem odborníků s dovednostmi v oblasti posuzování životního prostředí a klimatu a pracovníků s technickými a inženýrskými znalostmi. [Průzkum obcí provedený EIB v letech 2022–2023](#).

⁵⁵ [Stěžejní iniciativa Nástroje pro technickou podporu v roce 2024 – Překonání překážek regionálního rozvoje](#).

Aby byla zajištěna stabilní kapacita a profesionalita, musí orgány veřejné správy předvídat dlouhodobý vývoj své pracovní síly a dovednosti, které budou vyžadovat. Plánování pracovních sil, systematická analýza údajů o lidských zdrojích a předvídaní pracovních profilů jsou však stále poměrně omezené. Řešení těchto potřeb a zlepšení přístupů k náboru a profesnímu rozvoji by napomohl referenční katalog rámců kompetencí, „pas klíčových kompetencí“.

„Pas“ bude založen na stávajících rámcích kompetencí EU a členských států⁵⁶, jako je tvorba politik, správa finančních prostředků, zadávání veřejných zakázek, daně, cla, interoperabilita veřejného sektoru a řízení projektů. Bude rozšířen o nové oblasti⁵⁷, jako jsou digitální dovednosti, podnikatelské dovednosti, vůdčí dovednosti, řízení investic a rovněž inovace.

Model kompetencí „inovativní tvorby politik“ pro tvorbu politik

Tento rámec kompetencí byl vypracován Komisí a zahrnuje průřezové kompetence relevantní pro tvůrce politik v průběhu celého politického cyklu. Pro různé funkce v oblasti tvorby politik uvádí perspektivu zaměřenou na budoucnost. 36 kompetencí je rozděleno do 7 skupin: poradenství poskytované politické úrovni, inovace, práce s důkazy, gramotnost pro budoucnost, zapojení občanů a zúčastněných stran, spolupráce a komunikace. Tento rámec doplňuje rámec zaměřený na výzkumné pracovníky („věda pro politiku“), jehož kompetence jsou rozděleny do pěti skupin: porozumění politice, účast na tvorbě politik, komunikace, zapojení občanů a zúčastněných stran a spolupráce.

Na základě stávajících rámců kompetencí vyvinula Komise několik nástrojů pro hodnocení potřebných dovedností pro různé oblasti kompetencí a prozkoumá, zda členské státy podobné nástroje potřebují.

Kromě toho orgány veřejné správy potřebují údaje a tematické informace, které budou lepším podkladem pro jejich potřeby v oblasti odborné přípravy a rozvoj kompetencí. Srovnávací údaje o orgánech veřejné správy jsou stále poměrně omezené.

Komise:

- vypracuje „**pas klíčových kompetencí**“ použitelný pro pracovní místa a funkce v orgánech veřejné správy, včetně vůdčích dovedností. „Pas“ pomůže orgánům veřejné správy navrhnout moderní a pokročilé politiky pro rozvoj lidských zdrojů, připravit se na budoucí potřeby v oblasti dovedností a napomoci mobilitě úředníků v rámci EU [od 1. čtvrtletí 2024],
- bude podporovat členské státy při **modernizaci jejich politik v oblasti lidských zdrojů**, a to prostřednictvím poradenství a pilotních projektů zaměřených na přenos rámců kompetencí a nástrojů v oblasti lidských zdrojů (například ke zjišťování nedostatků v dovednostech jejich pracovníků) do jejich organizačního kontextu [od 1. čtvrtletí 2024],
- aktualizuje a rozšíří **sadu nástrojů pro kvalitní veřejnou správu**⁵⁸, která slouží jako vodítko pro modernizaci orgánů veřejné správy [od 1. čtvrtletí 2024].

⁵⁶ Odpovídající pořadí: [rámce kompetencí pro tvůrce politik a výzkumné pracovníky](#), [rámec kompetencí EU pro řízení a provádění Evropského fondu pro regionální rozvoj a Fondu soudržnosti](#), [rámec kompetencí EU pro odborníky v oblasti zadávání veřejných zakázek](#), [rámec kompetencí EU pro oblast daní](#), [rámec kompetencí EU pro oblast cel](#), [interoperabilita veřejného sektoru](#) a [metodika řízení projektů](#).

⁵⁷ S ohledem na [rámec digitálních kompetencí pro občany](#), [Evropský rámec podnikatelských dovedností](#) a [evropský rámec kompetencí v oblasti udržitelnosti](#).

⁵⁸ [Sada nástrojů pro kvalitní veřejnou správu \(vydání z roku 2017\)](#).

- vypracuje **metodiky pro příslušné ukazatele veřejné správy**, bude pomáhat zlepšovat stávající nástroje pro tvorbu dat, **provádět studie napříč EU** k příslušným tématům, jako je atraktivita veřejné správy, dopady demografických změn a budoucnost pracovních míst ve veřejné správě. Na **portálu veřejné správy** bude publikovat širokou škálu údajů a informací zachycujících stav a výkonnost orgánů veřejné správy v EU [od 1. čtvrtletí 2024].

2. pilíř Kapacita pro evropskou digitální dekádu

Digitální dekáda stanoví cíle, aby do roku 2030 bylo 100 % klíčových veřejných služeb pro občany a podniky dostupných online, aby všichni lidé měli přístup ke svým zdravotním záznamům online a aby byla v celé EU uznávána bezpečná elektronická identifikace (eID), a zároveň zohledňuje potřeby menšin, které nemají plný přístup k digitálním službám nebo mají omezené možnosti. Důležitými předpoklady toho, aby orgány veřejné správy mohly těchto cílů dosáhnout, jsou digitalizace správních postupů, zapojení se do technických příprav, aby mohly být do roku 2026 zavedeny peněženky digitální identity EU, zvýšení automatizované výměny důkazů a informací⁵⁹ za účelem poskytování digitálních veřejných služeb zaměřených na uživatele a zlepšování digitálních dovedností zaměstnanců. Orgány veřejné správy mohou vytvářet úspory z důvodu vyšší efektivity ve výši 439 milionů až 1,3 miliardy EUR ročně, pokud do roku 2030 zvýší využívání digitálních veřejných služeb až o 80 %⁶⁰. Zlepšení přeshraniční interoperability digitálních veřejných služeb by mohlo vést k úsporám z důvodu vyšší efektivity ve výši až 6,3 milionu EUR pro občany a 5,7 až 19,2 miliardy EUR pro podniky⁶¹. Cíle digitální dekády provázejí orgány veřejné správy jejich vlastní digitální transformací a podporují jejich přizpůsobení se technologickým změnám.

Rychlý vývoj digitálních technologií a jejich využívání vyžaduje aktivní přizpůsobení právního rámce⁶²: od používání digitálních nástrojů přes dostupnost dat, jejich výměnu až po interoperabilitu, a etické využívání umělé inteligence a dalších digitálních technologií. Kromě prohlubování digitálních dovedností a změny kvalifikace musí orgány veřejné správy přijmout interoperabilitu, využívat zvýšenou dostupnost velkého množství dat, digitalizovat správní postupy a být připraveny na umělou inteligenci. Měly by také posílit spolupráci v oblasti elektronické správy v EU, aby mohly sdílet a společně vyvíjet řešení, zabránit roztržkám, spojit zdroje pro zpracování dat a zlepšit sdílení dat. Tím by se zmenšila digitální propast, protože by se veřejné služby staly inkluzivnějšími a přístupnějšími pro všechny.

Akce v rámci tohoto pilíře budou prováděny především prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu a jiných mechanismů financování EU, jako je program Digitální Evropa, Program pro jednotný trh a Nástroj pro propojení Evropy 2.

⁵⁹ [Prováděcí nařízení Komise \(EU\) 2022/1463, kterým se stanoví technické a provozní specifikace technického systému pro přeshraniční automatizovanou výměnu důkazů a uplatňování zásady „pouze jednou“.](#)

⁶⁰ Viz poznámka pod čarou č. 16 (zpráva o nákladech spojených s nedostatečnou výkonností veřejné správy).

⁶¹ Evropská komise, SWD(2022) 721, [Zpráva o posouzení dopadů návrhu aktu o Interoperabilní Evropě.](#)

⁶² Regulační rámec související s digitálními technologiemi zahrnuje navrhovaný [akt o datech](#), [směrnici o otevřených datech](#) a související [prováděcí nařízení o datových souborech s vysokou hodnotou](#), [akt o správě dat](#), navrhovaný [akt o umělé inteligenci](#), navrhovaný [akt o Interoperabilní Evropě](#), [nařízení o digitálních trzích](#) a [nařízení o digitálních službách](#).

5. Digitální veřejná správa, jež ob stojí v budoucnosti

Orgány veřejné správy musí přijmout digitální technologie a zároveň změnit způsob svého fungování. Očekává se od nich, že budou poskytovat služby občanům, podnikům i vlastním zaměstnancům plynule a uživatelsky přívětivým způsobem. To často znamená hlubokou (digitální) transformaci s cílem přepracovat stávající procesy nebo změnit politiky, zjednodušit každodenní život lidí a zlepšit podnikatelské prostředí omezením byrokracie.

Díky prosazování právních předpisů EU o digitální oblasti mohou orgány veřejné správy účinněji spolupracovat, sladit své úsilí s celounijními cíli a vytvořit odolnější a udržitelnější digitální a datové infrastruktury a služby. Právní předpisy EU poskytují rámec pro účinnou a bezpečnou výměnu dat a interoperabilitu mezi orgány veřejné správy. Pro interoperabilitu veřejného sektoru EU má zásadní význam mechanismus strukturované spolupráce mezi úřady členských států pro digitální transformaci, obvykle vedoucími pracovníky odpovědnými za IT. To usnadňuje společné inovační projekty, umožňuje opětovné použití testovaných technologií a snižuje investiční náklady a rizika a umožňuje rychlejší a bezpečnější zavádění propojených digitálních veřejných služeb⁶³. Směrnice NIS2⁶⁴ navíc vyžaduje, aby orgány veřejné správy přijaly vhodná a přiměřená opatření v oblasti kybernetické bezpečnosti a zajistily bezpečné poskytování svých služeb. V roce 2023 bylo v programu Digitální Evropa přiděleno 30 milionů EUR na podporu provádění právních předpisů EU týkajících se kybernetické bezpečnosti a vnitrostátních strategií kybernetické bezpečnosti.

Komise sleduje dopad digitální transformace na veřejnou správu v celé EU shromažďováním a analýzou údajů pocházejících ze stávajících nebo nově vznikajících monitorovacích mechanismů⁶⁵ a sdílením zjištění a doporučení. Studuje také dopady, rizika a možnosti umělé inteligence a vznikajících technologií pro orgány veřejné správy⁶⁶.

Nástroj pro technickou podporu již podpořil 180 reforem v oblasti digitální transformace v členských státech zaměřených na vypracování strategií pro zavádění nových digitálních technologií, posílení elektronické správy, vytvoření prototypů nebo testování nových řešení. Plány pro oživení a odolnost zároveň podporují digitální transformaci orgánů veřejné správy, přičemž 37 % výdajů na digitalizaci, tj. 53 miliard EUR, je věnováno na digitální veřejné služby a elektronickou veřejnou správu. Cílem reforem je zavést nebo zdokonalit řešení v oblasti elektronické veřejné správy, jako je zavádění elektronické identifikace, zajistit interoperabilitu digitálních veřejných platforem a zlepšit shromažďování a správu dat. Cílem investic je začlenit pokročilé technologie do správních procesů a posílit kybernetickou bezpečnost. Plánované investice na podporu digitální transformace v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027 činí

⁶³ Evropská komise, COM/2022/710 final, [Posílená politika interoperability veřejného sektoru](#).

⁶⁴ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně kybernetické bezpečnosti v Unii](#).

⁶⁵ V návaznosti na nedávnou práci Společného výzkumného střediska Evropské komise, která se týkala vytváření prostředí pro monitorování interoperability a digitální transformace a identifikace příležitostí pro zefektivnění evropského monitorování politik v digitální oblasti.

⁶⁶ Evropská komise, Společné výzkumné středisko, [AI Watch. Evropské prostředí pro využívání umělé inteligence ve veřejném sektoru](#), [Evropské prostředí pro využívání technologie blockchain ve veřejném sektoru](#) a [Virtuální světy nové generace: příležitosti, problémy a politické důsledky](#)

více než 39 miliard EUR. Z toho 11,2 miliardy EUR je určeno na digitální služby a digitalizaci podniků a orgánů veřejné správy.

Komise rovněž podporuje spolupráci veřejného a soukromého sektoru v oblasti GovTech, která podněcuje inovace ve veřejném sektoru a pomáhá zvýšit dostupnost, inkluzivnost a efektivitu veřejných služeb. Znalostní centrum a virtuální prostor s ukázkami zkušeností podporuje zavádění vznikajících technologií, jako jsou virtuální světy a web 4.0, ve veřejném sektoru (Public Sector Tech Watch)⁶⁷. Komise spolufinancuje testovací a experimentální zařízení umělé inteligence pro inteligentní města a obce prostřednictvím pětiletého projektu ve výši 40 milionů EUR zaměřeného na klima, životní prostředí, mobilitu a další místní infrastrukturu.

Mezi poskytováním technické podpory a probíhajícími opatřeními pro provádění digitální dekády lze vytvořit lepší synergie. Za tímto účelem bude Komise i nadále sdílet osvědčené postupy a v rámci Nástroje pro technickou podporu aktivně podporovat pilotní projekty a provozní zavádění modelů a prototypů vyvinutých v rámci různých jiných programů EU (zejména Horizont 2020 a Horizont Evropa, program Digitální Evropa, program Spravedlnost).

Komise:

- bude podporovat orgány veřejné správy při **zavádění právních předpisů souvisejících s digitální oblastí a daty a zvyšování jejich připravenosti na začlenění technologií umělé inteligence do jejich činností bezpečným a důvěryhodným způsobem, provádění dohledu nad technologiemi umělé inteligence** a posílení kybernetické bezpečnosti a navrhování a provádění veřejných politik, včetně podpory sbližování postupů při zadávání veřejných zakázek [od 1. čtvrtletí 2024].
- bude podporovat **udržitelné a účinné využívání vznikajících technologií orgány veřejné správy**, například prostřednictvím rozvoje otevřených standardů nebo podpory přeshraničních veřejných služeb využívajících decentralizovaných technologií, jako jsou technologie distribuovaného registru (např. blockchain) [od 1. čtvrtletí 2024].

Členské státy se vyzývají, aby využívaly stávajících i nových příležitostí ke zvýšení své digitální připravenosti, mimo jiné prostřednictvím technické podpory a účasti v komunitách pro sdílení praktických postupů. Vyzývají se rovněž, aby tyto možnosti propagovaly v rámci svých správních orgánů a podporovaly bezpečné začlenění umělé inteligence a dalších digitálních technologií do svých činností. Platforma pro umělou inteligenci na vyžádání zejména podpoří zavádění důvěryhodných, etických a transparentních technologií umělé inteligence průmyslem a veřejným sektorem. Mohou se rovněž aktivně zapojit do stávajících a budoucích konsorcií evropské digitální infrastruktury pro vznikající trendy a programy, jako jsou virtuální světy, jazykové technologie a CitiVerses.

6. Rámce, pokyny a nástroje pro digitální transformaci

Cílem EU je zajistit, aby služby byly přístupné všem lidem bez diskriminace, a to v souladu s dohodnutými hodnotami a zásadami v digitální oblasti⁶⁸, jako je zásada „pouze jednou“ a zaměřenost na člověka. Zvyšování interoperability je v tomto ohledu zásadní, protože umožňuje právní, organizační, sémantickou a technickou harmonizaci za účelem přeshraniční výměny dat,

⁶⁷ Viz platforma [JoinUp](#).

⁶⁸ [Berlínské prohlášení o digitální společnosti a digitální správě založené na hodnotách](#).

jak doporučuje Evropský rámec interoperability. Interoperabilita má zásadní význam také pro odstranění překážek jednotného trhu a pro poskytování propojených digitálních veřejných služeb. Specifická interoperabilní řešení byla vyvinuta v různých oblastech⁶⁹, například v oblasti cel, zadávání veřejných zakázek nebo právních předpisů⁷⁰. Komise dále navrhla konkrétní opatření ke zlepšení koordinace systémů sociálního zabezpečení prostřednictvím další digitalizace⁷¹. Svou účastí v hnutí Living-in.EU podněcuje Komise města a obce k tomu, aby rozšiřovaly společně dohodnutá interoperabilní digitální řešení, a poskytovaly tak lidem a podnikům informovanější, inovativnější a kvalitnější služby.

Úsilí o interoperabilitu je mnohostranné a zahrnuje propojení příslušných infrastruktur, jako jsou cloudové infrastruktury, chystaný právní rámec pro digitální identitu, stanovení společných specifikací peněženek digitální identity EU a datové prostory pro veřejnou správu⁷².

Technický systém založený na zásadě „pouze jednou“

Nařízení o jednotné digitální bráně⁷³ stanovuje právní rámec pro vytvoření společných evropských datových prostorů pro sdílení informací orgány veřejné správy důvěryhodným způsobem. Do prosince 2023 vytvoří Komise a členské státy datový prostor mezi vládami, známý jako technický systém založený na zásadě „pouze jednou“. Výrazně usnadní a urychlí přeshraniční správní postupy za účelem sdílení údajů a dokumentů, na které se vztahuje jednotná digitální brána. Lidé tak budou moci snadněji studovat, stěhovat se, pracovat a odcházet do důchodu a podniky a malé a střední podniky budou moci podnikat v celé EU. Systém propojí orgány veřejné správy v celé EU, aby si mohly na žádost občanů nebo společností vyměňovat úřední dokumenty a údaje potřebné pro tyto správní postupy.

Komise:

- bude podporovat poskytování **plně přístupných online správních služeb** pomocí jednotné digitální brány, iniciativu eGovernment s cílem digitalizovat veřejnou správu a automatizovanou výměnu důkazů spravovanou pomocí technického systému založeného na zásadě „pouze jednou“ a ověřování pravosti důkazů prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu⁷⁴. Bude i nadále usnadňovat spolupráci společných evropských datových prostorů a dále podporovat přeshraniční elektronickou výměnu informací mezi orgány veřejné správy, kterou umožňuje systém pro výměnu informací o vnitřním trhu a elektronická výměna informací o sociálním zabezpečení [od 4. čtvrtletí 2023],
- bude vyvíjet nástroje pro **zvýšení interoperability a plynulé poskytování služeb**, zejména by mohla zřídit podpůrné středisko pro Interoperabilní Evropu, které by podporovalo orgány veřejné správy při zavádění posouzení interoperability a propagovalo Evropský

⁶⁹ [Platforma JoinUp](#).

⁷⁰ [Jednotný portál EU pro oblast celnictví](#) zefektivňuje elektronickou výměnu dokladů a informací potřebných pro proces odbavení zboží; [datový prostor pro zadávání veřejných zakázek](#) umožňuje získat ucelenější přehled o zadávání veřejných zakázek v EU; identifikační systémy, jako jsou identifikátory evropských právních předpisů nebo judikatury EU, pro přeshraniční výměnu v oblasti práva.

⁷¹ Evropská komise, COM(2023) 501 final, [Digitalizace v oblasti koordinace sociálního zabezpečení: f usnadnění volného pohybu na jednotném trhu](#).

⁷² Evropská komise, SWD(2022) 45 final, [Společné evropské datové prostory](#).

⁷³ [Nařízení \(EU\) 2018/1724, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení \(EU\) č. 1024/2012](#).

⁷⁴ V současné době systém podporuje 95 postupů správní spolupráce v 19 různých oblastech politiky souvisejících s jednotným trhem.

rámec interoperability, jakož i jeho specializace, jako je například specializace pro inteligentní města a obce [od 1. čtvrtletí 2024],

- zveřejní **přehled možností financování** digitální transformace orgánů veřejné správy a synergií mezi nimi [od 4. čtvrtletí 2024],
- bude podporovat **sdužování cloudových kapacit orgánů veřejné správy** s cílem posílit jejich technologickou základnu a zlepšit způsob, jakým poskytují veřejné služby⁷⁵. Za tímto účelem Komise zajistí inteligentní platformu middlewaru s otevřeným zdrojovým kódem, zveřejní pokyny pro zadávání veřejných zakázek na cloudové služby a podpoří propojení a interoperabilitu cloudových služeb veřejné správy [od 4. čtvrtletí 2024].

Členské státy se vyzývají, aby využívaly možností podpory své digitální transformace, jako je Nástroj pro technickou podporu a další mechanismy financování EU, jakož i cílenou odbornou přípravu a nástroje. Mohou se aktivně podílet na úsilí Komise o usnadnění přeshraniční elektronické výměny údajů mezi orgány veřejné správy a o zlepšení své interoperability. Mohou také využít podpory Komise k digitalizaci svých justičních systémů prostřednictvím právních předpisů, financování, vývoje IT nástrojů a podpory vnitrostátních koordinačních a monitorovacích nástrojů.

3. pilíř Schopnost vést zelenou transformaci

EU se zavázala, že se do roku 2050 stane klimaticky neutrální, zvýší efektivní využívání zdrojů a zároveň zajistí sociální spravedlnosti a inkluzivnost. Rychlá dekarbonizace výroby elektřiny a spotřeby energie je prvním zásadním milníkem, který musí být doplněn hlubšími změnami v odvětvích, jako je stavebnictví, doprava, obchod, zemědělství, nakládání s odpady a vodní hospodářství. Zásadní význam pro dosažení cílů v oblasti klimatu mají města, neboť představují 70–80 % emisí skleníkových plynů v EU a 80 % obyvatelstva EU. Změna klimatu vyžaduje posílení odolnosti infrastruktury a schopnost vypořádat se s výzvami, jako jsou extrémní počasí, časté přírodní katastrofy, nedostatek vody atd. Předpokládá se, že tyto problémy budou mít negativní dopad na biologickou rozmanitost, což bude mít zásadní dopad na životní prostředí a následně na produkci potravin a propady uhlíku.

Orgány veřejné správy hrají klíčovou úlohu při vytváření podmínek, které ekonomikám a společnostem umožní dosáhnout ambiciózních cílů v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030, a měly by jít příkladem. Je třeba, aby se zelená transformace stala součástí všech oblastí politiky a všech úrovní správy, a to na základě integrovaného plánování, důkladných hodnocení a posouzení dopadů a rozsáhlých konzultací, aby se zajistilo, že nikdo nebude opomenut. Musí přizpůsobit veřejné finance tak, aby podporovaly zelenou transformaci a sociální spravedlnost prostřednictvím vhodných daňových politik, zelených veřejných zakázek, udržitelného financování a investic, které respektují zásadu „významně nepoškozovat“. Měly by podporovat systematické začleňování opatření na podporu zdravých ekosystémů, zelené infrastruktury a přírodě blízkých řešení do veřejných i soukromých rozhodnutí. Musí zajistit odpovídající kapacitu pro ekologické reformy a investice na všech úrovních veřejné správy⁷⁶.

⁷⁵ Bylo oznámeno v evropské strategii pro data a zopakováno v prohlášení 27 členských států o budování cloudu nové generace pro podniky a veřejný sektor v EU.

⁷⁶ Některé členské státy mají v plánech pro oživení a odolnost opatření, která se týkají ekologického sestavování rozpočtu, ekologických daní a zelených veřejných zakázek.

Opatření v rámci tohoto pilíře budou prováděna především prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu.

7. Formování zelené transformace

Komise důsledně usiluje o vytvoření komplexního rámce k dosažení zmírnění změny klimatu a přizpůsobení se této změně, ochrany životního prostředí a energetické účinnosti v EU. Komise spolu s Evropskou agenturou pro životní prostředí například nabízí členským státům technickou pomoc při následném hodnocení politik a opatření a při podávání zpráv a monitorování emisí. Komise podporuje přípravu vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu a dlouhodobých strategií, provádění spravedlivé transformace, ekologické sestavování rozpočtu a zásadu „významně nepoškozovat“. Buduje kapacitu pro určení a sdílení osvědčených postupů politik a opatření ⁷⁷ a pro navázání víceúrovňových dialogů o energetice a klimatu.

Orgány veřejné správy musí zajistit účinné provádění transformativních změn energetického systému. Vzhledem k nově vznikajícím hrozbám v oblasti bezpečnosti a odolnosti kritických energetických infrastruktur navíc potřebují odpovídající kapacitu pro odezvu na mimořádné události. Za tímto účelem by měly zlepšit svou spolupráci, zejména posílením sdílení znalostí a osvědčených postupů, usnadněním analýzy meziodvětvových a přeshraničních vzájemných závislostí a prováděním testů⁷⁸. V širším měřítku pak musí zintenzivnit reformy v oblasti energetické účinnosti a obnovitelných zdrojů energie, mobility, oběhového hospodářství, biologické rozmanitosti a přírodě blízkých řešení, nakládání s odpady a vodního hospodářství, kvality ovzduší, posuzování klimatických rizik a tvorby scénářů, využívání půdy a lesnictví.

Komise:

- bude podporovat členské státy při **aktualizaci jejich vnitrostátních strategií a plánů pro přizpůsobení se změně klimatu** v souladu s pokyny⁷⁹, jakož i při plnění nových povinností, například povinností vyplývajících z přepracovaného znění směrnice o energetické účinnosti [od 1. čtvrtletí 2024].
- bude podporovat uplatňování zásady „významně nepoškozovat“, včetně **zavádění pokynů pro zajištění odolnosti vůči změně klimatu a jiných pokynů souvisejících s životním prostředím**. To přispěje k budování kapacit a vývoji nástrojů pro ekologické sestavování veřejného rozpočtu, ekologické veřejné investice a zelené veřejné zakázky (například posílením využívání přístupů, které odrážejí dlouhodobé společenské a environmentální náklady a přínosy, včetně hodnot přírodního kapitálu a kritérií energetické účinnosti) [od 1. čtvrtletí 2024].
- bude podporovat **nástroje a metody pro posuzování klimatických rizik a předcházení těmto rizikům**, jako je posuzování rizik pro konkrétní odvětví nebo politiky (vnitrostátní posouzení rizik pro zvládání katastrof v rámci mechanismu civilní ochrany Unie; posouzení makro-finančních rizik) a posouzení místních rizik (jako v rámci sady nástrojů platformy Climate-Adapt). [od 1. čtvrtletí 2024],

⁷⁷ [Evropská platforma pro přizpůsobení se změně klimatu](#); [Mise EU: Klimaticky neutrální a inteligentní města](#); iniciativa [Pakt starostů a primátorů](#); [platformy pro dialog o energetice a klimatu](#).

⁷⁸ Zátěžové testy subjektů provozujících kritickou infrastrukturu v odvětví energetiky podle doporučení Rady 2023/C 20/01 by měly být dokončeny do konce roku 2023.

⁷⁹ [Pokyny ke strategiím a plánům členských států pro přizpůsobení se změně klimatu](#).

- bude podporovat členské státy v rozvoji kapacit pro **plánování, navrhování a provádění opatření na obnovu ekosystémů a přírodě blízkých řešení** jako nákladově efektivních opatření příznivých pro životní prostředí k zachování základních ekosystémových služeb [od 2. čtvrtletí 2024],
- bude využívat **přezkum provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí**⁸⁰ ke zjištění hlavních příčin neefektivního **provádění právních předpisů a politiky v oblasti životního prostředí** v členských státech s cílem navrhnout podpůrná opatření ke zlepšení správy záležitostí v oblasti životního prostředí [od 2. čtvrtletí 2025].

8. Podpora ekologizace veřejné správy

Kromě formování zelené transformace by orgány veřejné správy na všech úrovních měly jít příkladem, a to úpravou vlastního organizačního řízení a podporou informovanosti zaměstnanců o ekologizaci⁸¹. Ekologizace veřejné správy může zahrnovat postupy pro udržitelné využívání zdrojů a správu aktiv, včetně budov a pracovních prostor odolných vůči změně klimatu, normy minimální životnosti pro používání IT a dalšího vybavení, recyklaci, zelené veřejné zakázky, snižování vlastních emisí uhlíku a využívání energie z obnovitelných zdrojů. Nástroj pro oživení a odolnost a politika soudržnosti široce podporují energetickou renovaci budov veřejné správy a některé členské státy ve svých plánech pro oživení a odolnost zavedly opatření na ekologizaci svých vozových parků a podporu flexibilních způsobů práce pro úředníky.

V kontextu Zelené dohody pro Evropu vyžaduje zásada „energetická účinnost v první řadě“⁸², aby byla řešení v oblasti energetické účinnosti zvažována například při plánování a v politických a investičních rozhodnutích v oblasti energetických systémů a neenergetických odvětví. Uplatňování směrnice o energetické účinnosti stanoví cíle týkající se snížení roční spotřeby energie pro všechny orgány veřejné správy, renovace veřejných budov, jakož i požadavků na energetickou účinnost a účinné využívání zdrojů při zadávání veřejných zakázek.

Kromě toho mohou postupy podporovat spravedlivý obchod a udržitelné potraviny a účast na projektech, které podporují biologickou rozmanitost a udržitelnost v městském i mimoměstském prostředí; a podporovat u svých zaměstnanců chování šetrné k životnímu prostředí (např. při dojíždění do práce nebo na služebních cestách).

Systém EU pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS)

Komise zavedla tento systém, aby pomohla organizacím zlepšit jejich environmentální výkonnost úsporou energie a dalších zdrojů, a zároveň se zaměřit pozornost na dodržování právních předpisů a podporu účasti zaměstnanců. Systém poskytuje metodu hodnocení a snižování jejich dopadů na životní prostředí a systém řízení s nezávislým ověřováním třetí stranou pro větší důvěryhodnost. 286 orgánů veřejné správy v celé Evropě se již zavázalo snížit svou environmentální stopu a jsou v tomto systému zaregistrovány.

Komise:

⁸⁰ [Přezkum provádění právních předpisů v oblasti životního prostředí](#).

⁸¹ Evropská komise, C(2022) 2230 final, [Ekologizace Komise](#).

⁸² [Nařízení \(EU\) 2018/1999 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu](#) a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 o energetické účinnosti.

- vypracuje další **pokyny k používání systému EU pro environmentální řízení podniků a audit** s cílem zintenzivnit snižování environmentální stopy organizací a podpořit orgány veřejné správy při zavádění tohoto systému [od 4. čtvrtletí 2023],
- bude propagovat a podporovat zavádění **metodik pro posuzování uhlíkové stopy organizací**; usnadní výměnu osvědčených postupů v oblasti ekologické transformace. [od 2. čtvrtletí 2024],
- usnadní přístup k **technické podpoře a poradenství pro dekarbonizaci a zlepšení celkové udržitelnosti budov**, jakož i pro efektivní vytápění v orgánech veřejné správy, zejména na místní úrovni [od 2. čtvrtletí 2024].

Další postup

Iniciativa ComPact předkládá opatření, jež mají být postupně prováděna, zejména prostřednictvím Nástroje pro technickou podporu a dalších mechanismů financování EU, s cílem podpořit sdílení znalostí mezi orgány veřejné správy v Evropě a usnadnit přijetí zásad, které jsou jádrem evropské integrace. Komise podá zprávu o provádění iniciativy ComPact podle požadavků na podávání zpráv v rámci Nástroje pro technickou podporu. Získané poznatky budou pro Komisi vodítkem při hledání ještě lepších nástrojů EU na podporu orgánů veřejné správy v budoucnosti.

Členské státy se mohou iniciativy ComPact účastnit vlastním tempem a podle svých potřeb a institucionálního uspořádání. Mohou si vybrat z akcí navržených v rámci iniciativy ComPact, které se řídí poptávkou. Navrhované nástroje, metodiky, vzájemná podpora, výměna zkušeností a osvědčených postupů pomohou orgánům veřejné správy učit se, inovovat a zlepšovat postupy a výkonnost.

Iniciativa ComPact bude doplňovat a zvyšovat hodnotu jiných stávajících forem spolupráce mezi členskými státy EU, jako je Evropská síť veřejné správy (EUPAN), Síť ředitelů institutů a škol veřejné správy (DISPA), jakož i na mezinárodních fórech a mezi sítěmi odborníků.

Iniciativa ComPact bude moci naplno využít svůj potenciál jedině prostřednictvím silného zapojení všech aktérů a zúčastněných stran evropského správního prostoru. Při provádění iniciativy ComPact bude Komise spolupracovat s orgány členských států, které řídí rozvoj veřejné správy na různých úrovních, s instituty, jež poskytují vzdělávání, případně s dalšími subjekty, jakož i se zúčastněnými stranami, jako jsou sociální partneři, akademická obec a odborníci. Toto soustavné zapojení bude mít zásadní význam i pro určení relevantních témat a budoucích opatření, v rámci nichž může podpora orgánů veřejné správy ze strany EU přinést přidanou hodnotu. Klíčovou platformou pro dialog bude i nadále expertní skupina Komise pro veřejnou správu a řízení. Komise je nadále odhodlána přispívat k politickému dialogu na zasedáních ministrů pořádaných v rámci předsednictví EU. Pro naplnění cílů a ambicí iniciativy ComPact bude rozhodující aktivní zapojení členských států a jejich zvýšená ochota sdílet své zkušenosti s reformou veřejné správy, učit se od ostatních a podporovat je.